

Władze w społeczności cywilnej

Katechizm Kościoła Katolickiego

2234-2246

2234 Czwarte przykazanie Boże nakazuje nam także czcić tych wszystkich, którzy dla naszego dobra otrzymali od Boga władzę w społeczeństwie.

Ukazuje ono obowiązki tych, którzy sprawują władzę, jak i tych, dla których dobra jest ona sprawowana.

2235 Ci, którzy sprawują władzę,
powinni traktować ją jako służbę.
„Kto by między wami chciał stać się wielkim,
niech będzie waszym sługą” (Mt 20, 26).
Sprawowanie władzy jest moralnie określone
jej Boskim pochodzeniem,
jej rozumną naturą i specyficznym przedmiotem.
Nikt nie może żądać lub ustanawiać tego,
co jest sprzeczne z godnością osób
i z prawem naturalnym.

2236 Sprawowanie władzy zmierza do ukazania właściwej hierarchii wartości, by ułatwić wszystkim korzystanie z wolności i odpowiedzialności. Przełożeni powinni mądrze służyć sprawiedliwości rozdzielczej, uwzględniając potrzeby i wkład każdego oraz mając na celu zgodę i pokój. Powinni czuwać nad tym, by normy i zarządzenia przez nich wydawane nie stanowiły pokusy, przeciwstawiając interes osobisty interesowi wspólnoty
(Por. Jan Paweł II, enc. *Centesimus annus*, 25).

2237 *Władze polityczne* są zobowiązane do poszanowania podstawowych praw osoby ludzkiej. Powinny w sposób ludzki służyć sprawiedliwości, szanując prawa każdego, zwłaszcza rodzin i osób potrzebujących. Prawa polityczne związane z życiem obywateli mogą i powinny być przyznawane zgodnie z wymaganiami dobra wspólnego. Władze publiczne nie mogą ich zawiesić bez uzasadnionej i odpowiedniej przyczyny. Korzystanie z praw politycznych ma na celu dobro wspólne narodu i wspólnoty ludzkiej.

2238 Ci, którzy są podporządkowani władzy, powinni uważać swoich przełożonych za przedstawicieli Boga, który ich ustanowił sługami swoich darów (por. Rz 13, 1-2). „Bądźcie poddani każdej ludzkiej zwierzchności ze względu na Pana... Jak ludzie wolni [postępujcie], nie jak ci, dla których wolność jest usprawiedliwieniem zła, ale jak niewolnicy Boga” (1 P 2, 13. 16). Lojalna współpraca obywateli obejmuje prawo, niekiedy obowiązek udzielenia słusznego napomnienia, jeśli coś wydałoby się im szkodliwe dla godności osób i dla dobra wspólnoty.

2239 *Obywatele mają obowiązek* przyczyniać się wraz z władzami cywilnymi do dobra społeczeństwa w duchu prawdy, sprawiedliwości, solidarności i wolności. Miłość *ojczyzny* i służba dla niej wynikają z obowiązku wdzięczności i porządku miłości. Podporządkowanie prawowitej władzy i służba na rzecz dobra wspólnego wymagają od obywateli wypełniania ich zadań w życiu wspólnoty politycznej.

2240 Uległość wobec władzy
i współodpowiedzialność za dobro wspólne
wymagają z moralnego punktu widzenia
płacenia podatków,
korzystania z prawa wyborczego,
obrony kraju:
„Oddajcie każdemu to, co się mu należy:
komu podatek – podatek,
komu cło – cło, komu uległość – uległość,
komu cześć – cześć” (Rz 13, 7).

Chrześcijanie... mieszkają we własnej ojczyźnie,
ale jako pielgrzymi.

Podejmują wszystkie obowiązki jako obywatele,
ale i podchodzą do wszystkiego jak cudzoziemcy...

Słuchają ustalonych praw,
a własnym życiem przekraczają prawa...

Bóg wyznaczył im tak zaszczytne miejsce,
że nie wolno go opuścić

(List do Diogneta, 5, 5; 5, 10; 6, 10).

Apostoł wzywa nas do modlitw i do dziękczynienia
za królów i za wszystkich, którzy sprawują władzę,
„abyśmy mogli prowadzić życie ciche i spokojne
z całą pobożnością i godnością” (1 Tm 2, 2).

2241 Narody bogate są obowiązane przyjmować, o ile to możliwe, *obcokrajowców* poszukujących bezpieczeństwa i środków do życia, których nie mogą znaleźć w kraju rodzinnym. Władze publiczne powinny czuwać nad poszanowaniem prawa naturalnego, powierzającego przybysza opiece tych, którzy go przyjmują.

Władze polityczne z uwagi na dobro wspólne,
za które ponoszą odpowiedzialność,
mogą poddać prawo do emigracji
różnym warunkom prawnym,
zwłaszcza poszanowaniu obowiązków migrantów
względem kraju przyjmującego.

Imigrant obowiązany jest
z wdzięcznością szanować dziedzictwo
materialne i duchowe kraju przyjmującego,
być posłusznym jego prawom
i wnosić swój wkład w jego wydatki.

2242 Obywatel jest zobowiązany w sumieniu do nieprzestrzegania zarządzeń władz cywilnych, gdy przepisy te są sprzeczne z wymaganiami ładu moralnego, z podstawowymi prawami osób i ze wskazaniami Ewangelii.

Odmowa posłuszeństwa władzom cywilnym, gdy ich wymagania są sprzeczne z wymaganiami prawego sumienia, znajduje swoje uzasadnienie w rozróżnieniu między służbą Bogu a służbą wspólnotie politycznej.
„Oddajcie... Cezarowi to, co należy do Cezara, a Bogu to, co należy do Boga” (Mt 22, 21).
„Trzeba bardziej słuchać Boga niż ludzi” (Dz 5, 29).

Tam... gdzie władza państwowa,
przekraczając swoje uprawnienia, uciska obywateli,
niech ci nie odmawiają jej świadczeń,
których obiektywnie domaga się dobro wspólne.
Niech zaś wolno im będzie bronić praw swoich
i współobywateli przed nadużyciami władzy
w granicach nakreślonych
przez prawo naturalne i ewangeliczne
(Sobór Watykański II, konst. *Gaudium et spes*, 74).

2243 Zbrojny *opór* przeciw uciskowi stosowanemu przez władzę polityczną jest uzasadniony jedynie wtedy, gdy występują równocześnie następujące warunki:

- 1 – w przypadku pewnych, poważnych i długotrwałych naruszeń podstawowych praw;
- 2 – po wyczerpaniu wszystkich innych środków;
- 3 – jeśli nie spowoduje to większego zamętu;
- 4 – jeśli istnieje uzasadniona nadzieja powodzenia;
- 5 – jeśli nie można rozumnie przewidzieć lepszych rozwiązań.

2244 Każda instytucja opiera się,
nawet w sposób domyślny,
na jakiejś wizji człowieka i jego przeznaczenia;
czerpie z niej swoje kryteria sądów,
swoją hierarchię wartości oraz linię postępowania.
Większość społeczeństw oparła swoje instytucje na
kryterium pewnej wyższości człowieka nad rzeczami.
Jedynie religia w sposób Boski objawiona
otwarcie uznała w Bogu, Stwórcy i Odkupicielu,
początek i przeznaczenie człowieka.
Kościół zachęca władze polityczne,
by w swoich sądach i decyzjach opierały się
na inspiracji płynącej z prawdy o Bogu i o człowieku:

Spółeczeństwa, które ignorują tę inspirację lub też ją odrzucają w imię swej niezależności względem Boga, są zmuszone do szukania w sobie lub do zapożyczania od jakiejś ideologii swych odniesień i swego celu.

Nie dopuszczając do obrony obiektywnego kryterium dobra i zła, pozwalają sobie na totalitarną władzę, jawną lub zakamuflowaną, nad człowiekiem i jego przeznaczeniem, jak to pokazuje historia

(Por. Jan Paweł II, enc. *Centesimus annus*, 45; 46).

2245 Kościół, który z racji swojego posłannictwa i swojej kompetencji w żaden sposób nie może być sprowadzony do wspólnoty politycznej, jest znakiem i zarazem stróżem transcendentnego charakteru osoby ludzkiej (Por. Sob. Watykański II, konst. *Gaudium et spes*, 76).
. „Kościół... szanuje... i popiera polityczną wolność i odpowiedzialność obywateli” (Tamże).

2246 Do zadań Kościoła należy wydawanie „oceny moralnej nawet w kwestiach dotyczących spraw politycznych, kiedy domagają się tego podstawowe prawa osoby lub zbawienie dusz, stosując wszystkie i wyłącznie te środki, które zgodne są z Ewangelią i dobrem powszechnym według różnorodności czasu i warunków” (Sobór Watykański II, konst. *Gaudium et spes*, 76).

Polecenia:

1. Omów wskazane w Katechizmie obowiązki władz cywilnych.
2. Przedstaw wskazane w Katechizmie obowiązki obywateli.
3. Przedstaw i oceń właściwe, według Katechizmu, stosunki między wspólnotą polityczną a Kościołem.

Opracowanie: Syracydes.pl

Fotografia: Pixabay.com

Dziękuję za uwagę!
Króluj nam, Chryste!